

T

ERVARINGEN IN HET BISDOM ROTTERDAM

Bisschoppensynode 2021-2023

“We moeten verder gaan op deze weg [van de bisschoppensynode]. De wereld waarin wij leven en waarin wij geroepen zijn om liefde hebben en te dienen [...] vraagt dat de Kerk samenwerking in alle aspecten van haar zending versterkt. Het is precies deze weg van synodaliteit die God verwacht van de Kerk in het derde millennium.” Dit zijn woorden van paus Franciscus uit 2015 uit een toespraak bij het vijftigjarig jubileum van de bisschoppensynode.

Daphne van Roosendaal

In 2023 vindt in Rome de bisschoppensynode plaats ‘Voor een synodale Kerk: communio, participatio, missio’. Hiervoor zijn gesprekken gehouden in bisdommen wereldwijd als een eerste en ‘diocesane fase’ van de bisschoppensynode. Het gesprek over het samen op weg zijn staat in het teken staat van de opdracht van de Kerk. In de hierboven aangehaald woorden van de paus gaat het om: versterking van de samenwerking vanwege de wereld waarin wij leven, omdat wij geroepen zijn daarin liefde hebben en te dienen. “Synodaliteit maakt deel uit van onze roeping als Kerk

van Christus om te komen tot gemeenschap (communio), waarachtige deelname (participatio) en zending (missio) in de wereld van vandaag en morgen”, zegt bisschop Van den Hende daarover.

VOORTRAJECT

Wat zijn ervaringen in het bisdom Rotterdam in de diocesane fase die deze keer voor het eerst werd gehouden? De diocesane fase wordt binnenkort afgerond en zal bij een volgende bisschoppensynode terugkeren. Het voortraject van raadpleging is namelijk in 2018

vastgelegd door paus Franciscus (constitutie *Episcopalis Communio*). De bisschoppensynode is een synode van bisschoppen, maar de paus vraagt ook dat vooraf alle geledingen betrokken zijn en worden geraadpleegd. Parochies en groepen in het bisdom werden uitgenodigd om in gesprek te gaan en daarvan verslag te doen. Naast de landelijke handreiking die werd gemaakt, werd een diocesane ‘gespreksstarter’ gemaakt met de trefwoorden van de synode en de zending van de Kerk. Het bisdom Rotterdam organiseerde gesprekken via het netwerk dat de Kerk is: caritasinstellingen, parochies, onderwijs, zorg en oecumene.

Vragen

Vanuit de landelijke handreiking werd in het bisdom met name gesproken over drie thema’s: vieren, medeverantwoordelijk voor missie, dialoog in Kerk en samenleving. Hoe inspireren gebed en liturgische vieringen bij het nemen van belangrijke beslissingen? Hoe wordt elke gedoopte persoon geroepen om de missie van de Kerk te bevorderen? Hoe komen verschillende mensen in onze gemeenschap samen voor dialoog? Wat zijn de plaatsen en manieren van dialoog binnen onze plaatselijke Kerk?

Beelden: Bisdom Rotterdam

De Diocesane Caritas Instelling (DCI) hield per vicariaat een bijeenkomst met voorzitter diaken Jos van Adrichem van de DCI en Jan Maasen van het bisdom. De deelnemers spraken over de uitdaging om de diaconie handen en voeten te geven op plekken waar het vrijwilligersbestand erg oud is geworden, over jongere generaties in de Kerk en over diaconie in gemeenschappen van migranten. Wat heeft de Kerk mensen te bieden? En andersom: wat hebben wij de Kerk te bieden? “Het was voor het eerst in twee jaar coronapandemie dat je zo met een grotere groep PCI-bestuurders en diaconale vrijwilligers om de tafel kon zitten”, vertelt Jan Maasen na afloop. “Wat de bijeenkomst bijzonder maakte, was de inhoud. Meestal komen PCI-bestuurders samen rond een onderwerp dat inhoudelijk te maken heeft met hun bestuurswerk. Nu stond de Kerk zelf centraal en hun eigen ervaringen als parochiaan.”

Geloofsgesprek

Vicaris-generaal Lex van Deelen en regiovicaris Henri Egging nodigden parochiebestuurders per vicariaat uit. “Bij de voorbereiding viel mij het perspectief van de vraagstelling op”, zegt de laatste. “Het delen van ervaringen met het ‘samen op weg zijn’: vreugde, obstakels,

wonden, nieuwe inzichten. Waar weerklinkt in deze ervaringen de stem van de Geest? En welke wegen openen zich? Die vraagstelling blijft heel dicht bij ervaringen in de geloofsgemeenschap. En daarbij hoort de onderscheiding. Meestal zijn gesprekken in de parochie vooral zakelijk en gericht op het overtuigen van een ander. Onze avond was een mooi en openhartig gesprek. Zeker ook omdat de aanwezigen constateerden dat zij in hun besturen niet op deze manier met elkaar spreken en dat dit nu wel kom gebeuren.” Wat vindt hij waardevol aan deze diocesane fase? “Als het een open gesprek is, uitgaande van geloof, een gesprek waarin mensen in hun eigen hart kijken en de ander proberen te verstaan. Een gesprek over de missie van de Kerk moet op de eerste plaats een geloofsgesprek zijn. Er is een tendens waarin we soms op de ‘overlevingsstand’ gaan en pragmatische keuzes maken om het nog even vol te houden met wat er is. Terwijl we naar nieuwe uitdagingen voor het geloof in deze tijd moeten kijken, naar mensen die we zouden kunnen bereiken. Het mogen kleine initiatieven zijn, maar wel met een open oog en een warm hart voor wat in onze omgeving en onze tijd gebeurt, en voor nieuwe kansen voor het evangelie.”

Ideeën

Raf Houben nam deel aan de bijeenkomsten voor parochiebestuurder. De vicevoorzitter van RK Federatie Vlietstreek vertelt: “Met een werkgroep van diaken Pier Tolsma, ik en nog twee vrijwilligers zijn we een aantal keren bij elkaar gekomen om twee gesprekken voor te bereiden. Die samenspraak die we zelf hadden was al heel goed.” Er werd een uitnodiging gedaan via het federatieblad en via mededelingen na vieringen en zo namen ongeveer vijftig mensen deel aan de bijeenkomsten op 26 en 27 februari in Rijswijk en Leidschendam. De werkgroep zal verslag doen in het federatieblad en meer in detail via de website. Hoe heeft hij de gesprekken ervaren? “Als heel spiritueel. En leuk. De mensen hebben het heel erg gewaardeerd en vonden het leuk om over hun geloof te praten. Ze waren blij dat ze nu eens niet hoefden te verdedigen dat ze rooms-katholiek zijn. Ik heb het beleefd als ‘communio’, het gevoel van samen hierover praten met een open agenda. En er zijn concrete ideeën waar we als parochiebestuurder mee verder kunnen, zoals bijvoorbeeld begeleiding van jongeren in werkgroepen en napraten na de mis. Niet alleen koffiedrinken, maar echt praten over de preek, over wat je heeft geraakt. We merken: daar is sterk behoefte aan.” ■

